No. 1937 Zaterdag 26 Februari 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Valuta-Theorie en Valuta-Praktijk.

Hoe fnuikend de valuta-verhoudingen inwerken op den handel too nen ons de berichten uit Britsch Indië, waar de verschepingen de laatste maanden sterk lijden onder den lagen valutastand.

De Westersche markten zijn niet meer in staat de producten van Indië in voldoende mate op te nemen. Maar ook de invoerzaken gaan zeer slecht. De invoer in Indië staat de laatste maanden zoo goed als stil, ofschoon het aan verschepingen uit Europa niet heeft ontbroken, maar de quaestie is deze, dat de importeurs voor groote verliezen staan en deze zooveel mogelijk trachten te ontgaan of hun komst te vertragen. Hier speelt de tijd nog een grootere rol dan in den handel op het vaste land. Goederen, die voor eenige maanden, toen de Rupee 2 sh. en 3 d. noteerde, werden ingekocht, zijn natuurlijk slechts met groote verliezen te plaatsen, nu de Rupee nog maar 1 sh. 8 d noteert. Het gevolg van een en ander is, dat de importeurs hun duur ingekochte waren vasthouden en wachten op eene gunstige gelegenheid om ze met minder verlies of met eenige winst te verkoopen. De havens van Indië zitten dan overkropt met allerlei importgoederen, terwijl in het binnenland zoo goed als niets te krijgen is of liever men niet van een voldoende aanbod kan spreken. Van deze opeenhooping van goederen ondervindt natuurlijk de Europeesche industrie weer den terugslag, daar de Importeurs, die nog vol zitten, er niet aan denken kunnen en durven nu weer nieuwe orders te plaatsen. Een gevolg daarvan is weer, dat straks als het seizoen aanbreekt en de koopers het staken zullen hebben gestaakt en met al hun behoeften op de markt zullen verschijnen, er geen goederen genoeg zullen zijn om allen te bevredigen, waardoor natuurlijk een prijsstijging weer niet zal uitblijven. Door deze prijsstijging wordt dan op haar beurt de industrie weer geprikkeld en slaan alle handen aan het werk. Men kan er dan ook vast op rekenen, dat de lijn der prijsbewegingen in de naaste perioden een zeer sterk schommelende lijn zal vertoonen, waarvan de *ups* en *downs* voortdurend flauwer zullen worden totdat het rustpunt zal zijn bereikt. Dat zal aan den handel hooge eischen stellen en de risico's vergrooten. Maar daar is het dan ten slotte toch ook handel voor. Altijd winnen is niet mogelijk. Wat verdienen als het kan en wat verliezen als het moet. Dat is het devies van den eerlijken zakenman. Daarvoor is men dan ook in de zaken gegaan en daarvoor kan een volbloed zakenman zich niet tevreden stellen met de rustige rust en de kalme gelatenheid van den ambtenaar, die zich met zijn pensioen tot aan den rand van het graf en met zijn begrafenisfonds tot over dien rand heen gewaarborgd weet.

Maar niettemin is het valutavraagstuk voor den zakenman van zooveel belang, dat hij er zich ten levendigste voor interesseert, maar hij weet vaak niet wat dat is en wat hij er van denken moet. Hij verbaast er zich over dat de Dollar, die momenteel de wereld beheerscht, in vergelijking tot een half jaar geleden 3 maal zoo hoog staat als de Mark. En deze verhouding is te verwonderlijker, waar de nieuwe president der Vereenigde Staten zoo plechtig verklaarde Duitschland er bovenop te zullen helpen. Slechts een paar dagen is de tendenzieuse val van de Duitsche en van alle midden-Europeesche Valuta er door vertraagd geworden. Bij dit rusteloos op en neer gaan van de koersen schudt de zakenman het hoofd en vraagt zich telkens opnieuw af of zij nu het gevolg zijn van natuurlijke verhoudingen, dan wel of zij worden verwekt door kunstgrepen en allerlei minderwaardige manipulatie's. De theoretici en de leden van bestuurslichamen ontkennen met beslistheid, dat men hier van manipulatie's zou mogen spreken, maar de zakenman, die het leven met een ander oog aanziet en er soms ook wel eens wat dieper inkijkt, is wel geneigd om te zeggen, dat het toch wel mogelijk is, dat door kunstgrepen de koersen worden beïnvloed ten bate van de een of andere machtige kliek.

Men kan dan ook gerust aannemen, dat er, de verzekeringen van allen, die in het nobele vak zijn betrokken ten spijt, achter de coulissen heel druk aan de touwtjes getrokken wordt, om de Valuta te stuwen in de richting der belangen van de machthebbers.

Reeds voor een jaar geleden kon Dr. Albrecht Wirth, den 12 September 1919 kenschetsen als de dag, waarop wel de slag op de slagvelden werd beëindigd, maar waarop de financieele krijg op de trappen der wereldbeurzen zou ontbranden. Het is dan ook niet anders gegaan. Van meet af aan hebben de vakmannen een samengaan van de meest heterogene bestanddeelen kunnen constateeren en is er ter volvoering van zekere manipulatie's een overstemming tusschen beurzen, die voorheen elkander niet wisten te vinden. Dat samenspannen houdt niet op, wordt integendeel steeds sterker, want ook hier geldt de leuze: „al doende leert men."

Zoo wordt nu weer bericht, dat de bankier uit Kieff, die nog niet zoolang geleden door Erzberger werd geroepen om mee te helpen aan het beredderen van de financiën van het Duitsche Rijk, thans in Adlon samenwerkt met de Wallstreetmannen, om de Duitsche Valuta neer te drukken tot in de diepste diepte. En deze duistere toeleg slaagt beter dan voor het welzijn der wereld wel gewenscht is en Duitschland is er nog slechter aan toe dan het momenteel in economisch opzicht verdient. De Duitsche ijver, de Duitsche energie en de Duitsche productiekracht verdienen meer waardeering dan thans spreekt uit den Markenkoers.

Het is alles manipulatie en geen economische realiteit. Wie de koerslijsten bestudeert, kan wel moeilijk tot een ander inzicht komen. De aanhoudende richting der manipulanten is eene neerdrukkende, maar af en toe moeten de drukkers zich even de handen vrij maken om de kleinere speculanten van zich af te schudden en plotseling schiet dan in een paar dagen de koers omhoog gelijk een kurk, die onder water werd gedrukt en die zijn natuurlijken stand weer opzoekt, zoodra de drukkende kracht vermindert.

De geschiedenis der laatste maanden geeft dit spel wel heel scherp en duidelijk te zien, zoo scherp dat er toch wel geen twijfel mogelijk is aan de aanwezigheid der spelers. Hoe sluw ze zich ook verbergen, het geraucht van het spel verraadt hun aanwezigheid.

De komende maanden zullen dit spel nog wel meer te zien geven, totdat de economische kracht van Duitschland weer sterk genoeg zal zijn om er zich afdoende tegen te verweren en de belangen van anderen zoo groot worden, dat men er zich tegen gaat verzetten, maar voorloopig is de macht nog aan beursspeculanten en gros of te wel de financiële specialiteiten.

(*De Nieuwe Eeuw.*)

De nieuwe Griffier

Kleinstad is klein. Om te weten, hoe klein het eigenlijk wel is, moet men er hebben gewoond en dan weer in een frisschere plaats. Maar het is een stad, al is 't een kleine en de bewoners zijn er trotsch op, stadsbewoners te zijn. Er gebeurde niet veel in Kleinstad, en omdat er toch gepraat moest worden, behandelde men eenvoudig alle kleine dingen alsof het groote waren, sprak er over, maakte zich warm ervoor of ertegen en geloofde ten slotte zelf, dat ze hoogst belangrijk mochten heeten.

Maar nu was er inderdaad iets gewichtigs aan de orde.

Er kwam een nieuwe griffier.

Dat was een gebeurtenis.

Ook om het feit, dat het kantongerecht voor de trots en glorie van Kleinstad gold, iets heel bij zonders, wat lang niet alle kleine en zelfs niet alle groote steden bezitten.

Maar om nog een andere reden.

Er waren dames in Kleinstad, ook jonge dames.

Ook dezen toonden bijzondere belangstelling voor de vacature van griffier en wisten al bij voorbaat, wie de meeste kans had op een benoeming, en ze vertelden elkaar fluisterend, dat hij niet getrouwd was en óók niet verloofd. Zoo'n jong meester in de rechten....

In elk geval, afgezien van deze verdere overwegingen, gebood de eer van Kleinstad, dat hem het leven zoo goed mogelijk werd gemaakt, en hij een gunstigen indruk kreeg van de diverse deftige en notabele families.

Wie daartoe eigenlijk precies behoorden wist elk voor zichzelve, maar over elkaars recht op dien rang bestond soms eenig verschil van meening.

Enfin, de hoofdoorzaak was, dat de griffier er moest komen en met spanning werd zijn benoeming verbeid.

Op zekeren avond, daar verscheen het lang verwachte bulletin van de „*Kleinstadsche Courant*", die zijn collega, de „*Nieuwe Kleinstadsche*" vóór was, en de verwachte bleek benoemd.

Toen braken de gesprekken eerst recht los.

Hoe hij er uit zou zien. Hoe oud hij zou wezen. Of hij een snor droeg. Lang of kort. Blond of zwart. Gefortuneerd of niet. Dat laatste punt werd zéér nauwkeurig overwogen.

Over één zaak bestond geen twijfel. Hij was natuurlijk protestant en lid van de groote kerk. Wie had er ooit gehoord, dat zoo'n ontwikkeld man doleerend zou zijn? Tot dat kerkje behoorden enkel schippers en zoo. En Katholiek, daarvan was heelemaal geen sprake. Alle aanzienlijke Kleinstadtenaars waren Hervormd, dus de nieuwe griffier ook. Dit stond vast. Of anders Doopsgezind; ook goed.

Maar wanneer zou hij komen? En waar zijn intrek nemen? Er bestond niet veel keus van kamers, eenigszins geschikt voor een jonggezel van dien stand en in verschillende gezinnen, besprak men de vraag, of het dan zoo heel erg zou wezen, als men kamers verhuren ging.

De advertenties van de *Kleinstadsche*. en van de *Nieuwe* werden angstvallig nageplozen, of daar geen kamers te huur werden gevraagd, maar niets van dien aard geschiedde.

Zou hij misschien familie hier hebben? Maar dan wist men dat immers toch al lang; de verwanten zelven zouden toch immers wel hebben gezorgd, dat het bekend werd. Of was er eene bij, die met een verrassing voor den dag wilde komen? Dat was een akelig idee en met ijver sloeg men aan de toch al geliefde bezigheid van visites maken. Men trachtte daarbij elkaar uit te hooren en vond telkens reden tot verdenking. Maar er achter kwam men niet, hoe lief of bits er ook werd gepraat.

Zóó was een week voorbij gegaan, toen op zekeren avond — het was koud en donker — er eenige heeren bijeen zaten in het café van den heer Kruit. Het was meer dan een café; met groote letters stond op den voorgevel de woorden „Hôtel."- Restaurant."

Behalve enkele kamertjes met een bed en een waschtafeltje bezat het etablissement, het grootste van Kleinstad, ook nog een omnibus, die op gezette tijden, getrokken door een amechtig paard, naar het station reed met een koetsier op den bok en somtijds een passagier à f 0.25 er binnen in.

Op het oogenblik nu, waarop de heeren binnen zaten en voor de warmte kouden jenever dronken, reed de omnibus de staldeur uit, hetgeen aan een der heeren, die dicht bij de kachel zat, de opmerking uitlokte, dat het alweer zoo laat was.

Daarover waren allen het eens.

Maar over het volgende punt van conversatie bleek de eensgezindheid minder groot.

Wanneer de nieuwe griffier nu eens eindelijk zou arriveeren.

„Gauw natuurlijk", meende er een.

„Wearom gauw?" vroeg bits een klein krom heertje, die al had zitten wachten op de gelegenheid om iemand tegen te spreken.

„Waarom gauw? Omdat het kantongerecht toch door moet gaan!"

„Gaat het dan ook *nu* niet door?"

Daarop werd niet zoo dadelijk een antwoord gevonden.

Zoo was er stilte, alleen verbroken door een paar jongelui, die gingen biljarten en daartoe eerst een aantal queues wogen in hun hand en bekeken aan de punt tot dat ze een goed wapen voor het vriendelijk bombardement hadden gevonden.

De anderen kwamen er bij staan of zitten en maakten opmerkingen over de deugden en gebreken der verschillende stooten en de moeilijkheden van sommige ernstige gevallen.

Daarmee ging een klein half uurtje voorbij, in welk tijdsverloop ook nog eenige glaasjes waren geledigd en gevuld, benevens de noodige sigarenrook geproduceerd.

Een dof rommelend geluid, vermengd met het ketsen van paardehoeven kondigde aan, dat de omnibus terug was van het station.

Het geluid hield op en even later stak de koetsier zijn hoofd om den hoek van de deur.

„Daar is een mijnheer meegekomen, die hier vannacht wil logeeren."

De heer Kruit rees op van zijn stoel in 't buffet en ging de merkwaardigheid bekijken.

Na een minuut kwam hij terug met een heer, jong, een zwart snorretje, glinsterende lorgnet, die echter dadelijk besloeg en afgeveegd moest worden, een dikke jas, handschoenen en een gele leeren tasch.

De heeren aan 't biljart keken allemaal naar den nieuw aangekomene.

En de kleine met den minder normalen rug waagde het te fluisteren, wat allen dachten: „De nieuwe griffier misschien."

Alle belangstelling voor carambolles en dergelijke situaties was verdwenen en zelfs den spelers interesseerde het weinig meer, wie het winnen zou.

De nieuwe gast trok zijn jas uit, nam plaats aan een tafeltje en vroeg: „Dus ik kan hier logeeren?"

„Zeker, mijnheer."

„Mooi, en eten ook.? Want ik wou hier wel een paar dagen blijven, totdat ik een kamer gevonden heb."

't Kleine heertje keek met voldoening naar zijn vrienden. Dat had hij dan toch maar góed gezien. Ja, scherpzinnigheid is toch maar alles.

Maar weer hadden allen dezelfde gedachte: zoo spoedig mogelijk kennis te maken. Vriend van den griffier te wezen, zou een toeslag van houderd procent geven op hun stand in de Kleinstadsche samenleving.

Maar hoe het aan te leggen? Men was hier niet in een boerenherberg en kon niet vragen: „Waar kom kom jij vandaan?" of: „Wat moet jij hier doen?"

Als stedelingen waren zij verplicht vormen in acht te nemen. Want bestond niet uit vormen de beschaving?

De kennismaking diende dus meer ongezocht te geschieden. Deze on-

Op de hoogte ?

II.

Uit de mailbladen dezer dagen ontvangen blijkt ons nu dat „de malle inval van sommige leden der Tweede Kamer geuit in het *Voorloopig Verslag* op de Cur. Begrooting van 1921”, ook in enkele bladen in Holland reeds afkeuring en protest heeft uitgelokt.

In het Ochtendblad van 18 Januari van *De Telegraaf* werd door een inzender het in dat *Voorloopig Verslag* voorgestelde plan om Curaçao en Suriname tot één kolonie samen te voegen, als volgt bestreden:

„Waren nu de zes eilanden van eenig gewicht, dan zou het aanbeveling verdienen ze in twee groepen, ieder met zijne eigen bestuursorganisatie te splitsen. Ze zijn dat echter niet: de Bovenwindsche eilanden hebben het belang verloren, dat zij in de 18de eeuw hadden en de Bovenwindsche (Benedenwindsche?) hebben niet het gewicht gekregen, dat optimisme zonder voldoende grondslagen er, in verband met de openstelling van het Panama-kanaal, aan voorspeld had. Het voorloopig verslag maakt dan ook de, *ditmaal zeer juiste* (?) opmerkingen, dat men van aloë, goud en phosphaat niet veel meer hoort en dat de *transitohandel van Curaçao van slechts weinig beteekenis is. Het laatste is trouwens reeds een tiental jaren geleden door een, bij uitstek ter zake kundige, in woord en geschrift voorspeld.* De een drie of vier jaar geleden getroffen regeling, waarbij de Bovenwindsche eilanden gesteld werden onder één gezaghebber, ondergeschikt aan den Gouverneur, die op Aruba en Bonaire vervangen wordt door eveneens aan hem ondergeschikte gezaghebbers, schijnt dan ook nog zoo kwaad niet. Men heeft daardoor een zekere decentralisatie verkregen met vermijding eener aan het belang der eilanden geheel onevenredige bestuursuitbreiding.”

De overzichtschrijver van Suriname in *Het Koloniaal Weekblad* noemde dat „een zeer verstandig woord”. Doch zooals wij in ons vorig nummer reeds aantoonden, is noch de inzender in de *Telegraaf* noch die overzichtschrijver van Suriname in het *Kol. Wkbl.* evenmin als die *sommige* leden der IIde Kamer voldoende op de hoogte omtrent phosphaat en aloë-export onzer eilanden en van den doorvoerhandel van Curaçao (de desbetreffende woorden zijn in het citaat van *de Telegraaf* door ons *gecursiveerd*) om een dergelijk ongunstig oordeel te motiveeren. Ook de loodsgelden tooten duidelijk een buitengewone vermeerdering van de scheepvaart. En deze houdt weer verband met den transitohandel. Terwijl de loodsgelden in onze haven in vroeger jaren gemiddeld niet meer dan ± 15.000 fl. opbrachten, stegen die in de eerste 9 maanden van 1920 reeds tot bijna 41.000 fl.

Diezelfde schrijver in het *Kol. Wkbl.* voegde aan bovengenoemd bericht van de *Telegraaf* het volgende toe:

Wij kunnen den „sommige leden” de lezing aanbevelen van VAN KOL's „*Naar de Antillen en Venezuela*”, in 1904 verschenen, of nog beter hun aanraden de reis te herhalen. Van nut kan hun ook zijn de lezing van het artikel „*Bestuursregeling*” in de *Encyclopaedie van Nederl. West-Indië*”.—

Vooral een reisje van Suriname naar Curaçao zou die „sommige” leden der Tweede Kamer geen kwaad doen. Het wil ons voorkomen, dat er ook in Holland nog altijd personen gevonden worden, die met hun aardrijkskunde onzer kolonie op even slechten voet staan, als een Minister van Koloniën in vroeger tijd, van wien booze tongen beweren, dat hij eens in vollen ernst de vraag stelde, hoeveel uren spoorens Curaçao van Suriname verwijderd lag.

Van meer belang en getuigend van juister kennis onzer kolonie komt ons voor wat de Overzichtschrijver van Curaçao in het *Koloniaal Weekblad* over deze kwestie zegt:

„Wij willen nu nog eens herinneren aan hetgeen de heer MENKMAN verleden jaar in *De West-Indische Gids* en een jaar vroeger in *Economisch-Statistische Berichten* over dit onderwerp geschreven heeft. In 1909 heeft reeds de heer H. P. DE VRIES gewezen op het belang van Curaçao bij de grootere ontwikkeling van Venezuela en Columbia, die door de opening van het Panamakanaal zou worden bevorderd en de heer Menkman heeft dezelfde gedachte uitgewerkt en in het bijzonder aandacht geschonken aan de vooruitzichten, die door den oorlog geopend zijn.

Gaan deze toch ook zeer gezag hebbende oordeelen aanstonds uit den weg voor de meening van „sommige” Kamerleden, dat ook op Curaçao „achteruitgang is te bespeuren,” waaraan de inzender nog toevoegt dat de zes eilanden „niets meer voor de toekomst beloven?”

Zouden die leden van de Tweede Kamer en ook die inzender in de *Telegraaf* wel eenig begrip hebben van de handelsbeteekenis onzer haven? Als zij het artikel in Mei 1919 van *de West Indische Gids* van den Heer W. R. MENKMAN gelezen hadden, zou hun oordeel zeker heel wat rijper geweest zijn. Dan zou hun na de lezing allicht dit oordeel van den Heer Menkman zijn bijgebleven, (die daarbij alleen over de gegevens van 1917, misschien ook nog over die van 1918 beschikken kon) dat het scheepvaartverkeer van Curaçao, zoowel wat het aantal schepen als wat tonnemaat grooter is dan van de haven van Soerabaya (Java). Na vergelijking van de statiestieken over 1920 zal dit oordeel zeker nog veel gunstiger voor Curaçao uitvallen.

Het is echter wel opmerkelijk, dat geen dezer schrijvers in de *Telegraaf* en het *Kol Wkbl* dieper op de kwestie om deze beide kolonies onder één bestuur samen te voegen, i

* * *

De „sommige” leden der IIe schijnen niet te weten, dat vroeger een samenvoeging Bestuur van de koloniën Suriname en Curaçao bestaan heeft.

Na de overdracht der kolonie door de Engelschen in Nederland in 1816 bestonden er drie afzonderlijke koloniën in de West nl. 1. Suriname met een Gouverneur Generaal. 2. Curaçao en onderhoorige eilanden (Aruba en Bonaire) eveneens met een Gouverneur–Generaal en 3. St. Eustatius, St. Martin en Saba met een Gouverneur.

Deze bestuursregeling duurde voort tot het jaar 1828, toen de drie bovengenoemde kolonien vereenigd werden onder *één* bestuur. De Curaçaosche Gouverneur P. R. CANTZ'LAAR (1820—1828) werd toen als Gouverneur Generaal naar Suriname overgeplaatst en met het bestuur over al deze drie Koloniën belast. Curaçao en de 5 andere eilanden kreeg een afzonderlijken gouverneur, afhankelijk van Suriname. Deze regeling duurde voort tot 1845, toen het bestuur van Suriname en Curaçao weder van elkander gescheiden werd. Zoo is het gebleven tot op den dag van heden.

Niemand, die deze beide koloniën van eigen aanschouwen kent en het groot ver uiteenloopend onderscheid tusschen beiden, de geheel verschillende bestaansmiddelen, de groote afstand die hen van elkander scheidt, kan er in ernst over denken die twee kolonen onder één bestuur samen te brengen.

Wat een klein onderdeel betreft, nl. de landbouw, staat Curaçao onder het *Departement* van Landbouw van Suriname. De invloed, die er van dat departement ten voordeele van onze kolonie uitgaat is zoo wat nihil, enkele malen hebben de directeurs van den landbouw van Suriname hier een kijkje komen nemen en zijn daarna natuurlijk heel ontnuchterd weer weggegaan, zonder later iets meer van zich te hebben laten hooren.

Zoo zou het min of meer eveneens gaan, wanneer het *geheele* bestuur onzer Kolonie onder Suriname kwam te staan.

Doch de leden der Tweede Kamer, die deze nieuwe bestuursregeling hebben aanbevelen, zijn in gebreke gebleven iets ter aanbeveling voor dezen maatregel aan te voeren. Besparing van kosten zal het zeker niet mee brengen. Reis- verblijf- en telegramkosten zullen daarentegen op schrikbarende wijze toenemen. Definitieve beslissingen zullen in den regel in Suriname moeten genomen worden uitsluitend steunend op de adviezen van uit Curaçao ontvangen. Waarom dan de verantwoordelijkheid naar Suriname verlegd, dat minder tot oordeelen bevoegd is over zaken, die men daar nooit anders dan onnauwkeurig en alleen door de oogen van anderen bekijken moet?

Laat men toch de verbetering niet gaan zoeken langs zulk een grooten omweg en dáár waar die niet te vinden is.

Ingezonden.

St. Martin 10th. Janu, 1921.
To the Editor of
açao.
ıraçao.

dated
„Correspondentie van St Martin,” there appear, under the Para of „Gebrek aan Water”, statements made by your correspondent, which are absolutely untrue.

As this would be a matter of little concern to me, were it not, that they are expressed in such a manner, that one clearly sees a reflection levelled at me with no good intent, I must request you to kindly place me in the position, through your paper to state the true circumstances of the case, thus enabling your reader to judge of your correspondent's sincerity.

Your correspondent, after relating, how, owing to the prolonged drought, there was no more „drinking-water” to be obtained in the town, and how the people had to drag themselves night and day along the roads to the country wells, and how these wells, with the exception of *one* situated on E. G. van Romondt's plantage, failed to spring water, continued to say (quoting his sentences translated): „this man (E. G. v. R.) having to deliver 12 puncheons of water to the Public works each working, day the inhabitants were refused free use of the water in his well, unless the government would remunerate him.

The remuneration demanded seems to have been unacceptable.

Fortunately, through the Zeereerw. Heer Pastoor Hartendorff's friendly intercedence, he having placed the acting Gezaghebber de Haseth in the position to obtain a piece of land adjoining the road and situated on the Ladies De Challu's plantage an amelioration was brought about.

An excellent well has been dug there, which gives excellent drinking-water, etc., etc., etc.”

The facts are these, Mr. Editor. Adjoining my plantage is the „De Challu's on which there is a well, not further than ± 75 meters from the *one* referred to by your correspondent, as the only one left from which the inhabitants could obtain water.

This well, known to all, as Miss Pool's well, or Mr. De Challu's well, connects and supplies pools with water, one of these being partly on my „plantage”. From this latter pool, the water runs to another through a mason-work passage, which is also on my „plantage”.

From these two pools my stock are watered.

In time of need, the inhabitants obtained their drinking-water from this well gratuitously, but some time ago, many of them having abused its owner's generosity, by breaking walls, burning almond trees, stealing fruit and being impudent, the Officer of Public Ministry, through the owners' complaint, instructed the police to stop all guns thereto and to prosecute any one trespassing.

During the late prolonged drought this well did not supply sufficient water to reach the pools situated on my plantage, with the result that they dried up, and I was forced to water my stock from my well.

The demand for water from my well by the hundreds of people from many districts and from the town was so great, that having to water my stock and to supply some to the Public works therefrom, I feared, even after having deepened it, at cost of over f 50—. it issued not to do so.

These circumstances were told to the people, but having another well situated ± 800 meters further up along the public road, equally able to supply the people's „drinking wants”, (from wich the people of the upper part of Cul-de-Sac district supplied themselwes) they were stopped taking water from this well, the *one* well referred to by your correspondent, and told they could get all they wanted from my other, intimating at the same time, that if they asked permission of the owners of „Miss Pool's well”, they could also get water from there.

I was told that some of the inhabitants made complaints to the acting Gezaghebber. This gentleman held a meeting of the court-of-Policy to which I was invited.

At this meeting the whole matter was explained, adding, that although the people could obtain all the water required and gratuitously from the second one in same manner as they did from the first one, yet, I expected, that, in the event, the well would have to be cleaned, *some remuneration* would be made me.

Some days after this, Mr. De Haseth, acting Gezaghebber, told me that he had got to hear about a piece of land, on the Misses De Challu's plantage, and not being acquainted with them, he asked the Zeereerw: Heer Pastoor Hartendorff who having to visit them often, to take him along with him to see them.

I understand that the Misses De Challu refused at first to sell the piece of land, before consulting their nephew who resides in Demerara, bur upon Mr. Beauperthuys' recommendation (their nephew's representative) they consented.

It took quite a time before the well was dug in this piece of land.

As the people did not get water from the only well left, that had not failed to spring water according to your correspondent, it follows that they must have gone without water for fully three weeks.

Thanking you, Mr. Editor, for the space in your paper to defend myself.

I remain

Respectfully yours

E. G. VAN ROMONDT.

NOOT VAN DE REDAKTIE:

Wij hebben ons de vrijheid veroorloofd, het bovenstaande ingezonden stuk van den Heer v. ROMONDT naar onzen correspondent op St. Martin op te zenden met verzoek, indien noodig, daarop op- of aanmerkingen te maken, opdat deze beide stukken dan *tegelijk* in ons blad konden worden opgenomen. Zóó wordt het *Hoor en Wederhoor* beter toegepast, en de lezers kunnen het *pro* en *contra* beter beoordeelen.

Onze lezers zullen het wel met ons eens zijn, dat hiermede deze zaak al ruim voldoende is toegelicht, zoodat wij hiermede deze polemiek als gesloten verklaren.

Philipsburg, 12 Feb. 1921.

To the Editor of the
„Ami

Dear Sir,

In my corre
month of Octobe
items of public interest reference was made to the great scarcity of water in this island; and to avoid any possible distortion or misconstruction of what I have stated, I append the following translation for the benefit of the English speaking part of his community.

„Owing to the continuous drought here (St. Martin), the want of both rain-water and spring-water was greatly felt. All the cisterns in the town-district, with the exception of a few, were baled dry. Nowhere in town was there water to begot. The people had therefore to betake themselves day and night to the countrywells that were yielding drinkable water, but they also soon

---

geveer waren de overwegingen, welke ertoe leidden, dat het gezelschap zich langzamerhand van het biljart verwijderde en plaats nam aan een tafeltje nabij den vreemden heer.

Er werd dus gepraat. Ook de conversatie wilde eerst niet vlotten. Als bij geheime afspraak trachtten allen te vermijden, wat een slecht licht op Kleinstadsche toestanden kon doen schijnen. Daardoor was de stof wel erg beperkt, maar tot hun verrassing bemerkten de heeren, dat er toch ook wel iets goeds van hun medemenschen te zeggen viel en niet uitsluitend kritiek noodig was.

De vreemde intusschen gaf niet het minste blijk, dat hij in de behandelde zaken belang stelde; hij dronk de koffie, die na vrij lang wachten hem was gebracht, hij rookte een sigaar, keek in een courant, — niet een der plaatselijke bladen helaas, die hem hadden kunnen overtuigen van de belangrijkheid der Kleinstadsche aangelegenheden — en wachtte op het warme eten, dat voor hem werd toebereid.

Ook politieke gesprekken hadden geen uitwerking; noch de eigenschappen en daden van den liberalen afgevaardigde, noch die van den socialischen candidaat, noch ook de minderwaardigheid van anti-revolutionaire en katholieke lieden scheen hem te interesseeren.

Toch scheen het, of hij bij deze beide laatste categorieën wat meer oplette, zoodat het kleine heertje op het listige idee kwam, het eens met een gesprek over godsdienst te probeeren.

Hij begon dus tot vermaak en stichting van het gezelschap te vertellen, hoe hij dien middag op het kantoor den volontair, een Roomsch jongmensch, de belachelijkheid van diens geloof had doen gevoelen. Eerst had hij hem uitgehoord over de biecht en aan het praten gekregen over dagelijksche en doodzonden. „Stel je voor, waar die menschen zich druk over maken.”

Het doel was bereikt.

Met een ruk draaide de vreemde zijn stoel om, keek den spreker aan en vroeg: „Dus u vindt dat zoo gek?”

De toon was anders dan het heertje en ook het overige gezelschap verwacht had

Maar hij zou het toch wel met hem eens zijn; dus verzekerde het heertje: „Natuurlijk is dat gek, welk verstandig mensch bemoeit zich daar nu mee?”

„Mag ik u eens iets vragen?”

Zijn stem klonk ernstig, maar met een lichten onderklank van spot.

„Gelooft u aan God?”

Dat was een moeilijk geval voor het kleine heertje. Des Zondags ging hij gewoonlijk naar de kerk omdat zijn patroon daarop gesteld was. Maar onder vrienden spotte hij met alle geloof.

Hij trachtte er zich uit te redden.

„Natuurlijk niet aan een ouden Heer met een grooten baard, die op een stoel zit; maar......

„Mag ik u even in de rede vallen: wij noemen dat geen stoel, maar een troon.”

„Nu een troon dan, maar natuurlijk een Godheid......”

„Dus u meent ook, als u een kachel ziet of een tafel, dat iemand die gemaakt moet hebben?”

„Ja zeker.”

„En als u de wereld ziet, dat ook die door iemand gemaakt moet zijn. Ik zeg *Iemand*, want die Oorzaak moet verstand hebben en een wil, dus persoonlijkheid. Anders zou Hij ook ons menschen geen persoonlijkheid kunnen geven.”

Het kleine heertje, dat op een stoel zat, zweeg.

„Nu, er zijn menschen, zooals ik en dat Katholieke jongmensch, die den persoonlijken God eeren en trachten te dienen en lief te hebben, omdat Hij het Hoogste en Beste en Mooiste is wat er bestaat. Wij willen Hem niet graag bedroeven, maar allerminst in vijandschap geraken met Hem. Mag ik u nog iets vragen: Leven uwe ouders nog?

„Mijn vader wel.”

„Nu, dan zoudt u niet graag willen, dat u vader u zijn huis ontzegde, niet waar? Toch zoudt u zich zóó kunnen vergrijpen, dat hij daartoe kwam. Wanneer we ons nu zoo misdragen tegenover God, dat Hij ons, om het eens heel plat te zeggen, er uit trapt, dan noemen we dat een doodzonde. U ziet, dat de zaak heelemaal niet gek is.”

Het heertje begon zich te herstellen van den schrik, want . . . het was de griffier niet die tegen hem sprak, Natuurlijk niet.

„U zegt: dan noemen "wij" dat, dus u is ook Roomsch?”

„Zeker”

„O, ik dacht, of deze heeren meenden, dat u de nieuwe griffier was.”

De vreemde lachtte, dat het geluid kaatste door de lange zaal.

Nu was alle twijfel opgeheven.

„En wie denkt u dan, dat ik ben? Ik geef een flesch wijn, als een van u het raden kan. Hebt u goeden wijn?”

Deze laatste vraag was tot den propriétaire gericht, die bij het gesprek had toegeluisterd en teleurgesteld keek, nu hem de eer ontging, den nieuwen griffier te logeeren.

Zijn gezicht klaarde weer wat op Aan een goede flesch wijn zat ook een zoet winstje. En betalen? Ja, hij zag er zoo goed gekleed uit. Dus verklaarde hij onmiddelijk daaraan wel te kunnen helpen.

„Nu, de heeren hebben een kwartier om te denken en te raden.”

De eerste vijf minuten werden uitsluitend met denken doorgebracht. Toen begonnen de veronderstellingen.

Een handelsreiziger.

Een huizenmakelaar.

Een grossier in kaas.

Nog verschillende vakken werden genoemd.

't Was allemaal mis.

„Nu, geef toch die flesch maar ter kennismaking met uwen nieuwen stadgenoot, ik ben ......

Er was ademlooze stilte.

„Ik ben de nieuwe griffier.”

't Was of de stoelen zich medeverbaasden en van zelven achteruitschoven.

„Dus we krijgen — een katholieken griffier”, zei een dikke heer, die nog zijn mond niet had opengedaan.

„Juist.”

Een minuut van pijnlijk zwijgen.

Een kwartier van wijndrinken en gedwongen gesprek.

Toen verdwenen de heeren één voor één, om het groote, vreemde nieuws te gaan vertellen.

En nog vóórdat Kleinstad naar bed ging, was het overal bekend.

De voorzitter van de liberale kiesvereeniging sliep dien nacht slecht.

En den volgenden morgen zagen verscheidene dames bleeker dan gewoonlijk.

Maar toen de nieuwe griffier door de straten wandelde, keken ze toch even terzijde van het raam en vonden hem ánders wel een aardig jongmensch.

Maar jammer, dat hij ....

(*Zondagsblad v.h. Centrum.*) P. M. En D

dried up. There was but one of these springs left, and that was on Mr. E. G. van Romondt's Estate.

This gentleman (not man) having to deliver every work-day 12 puncheons of water to the Department of Public Works refused the inhabitants the free use of his spring, unless the Government remunerated him for so doing. The remuneration asked seemed however something incredible. In this plight there came happily a charge for the better through the kind interposition of the Revd. Pastor Hartendorff, who placed the Acting Gezaghebber, Mr. De Haseth, in the opportunity of procuring a piece of land, bordering on the public road and adjoining the Estate, owned by the Misses De Chalus. An excellent well springing fresh, drinkable water has been dug by the Government. Fortunately nobody suffers now from want of rainwater for the rainy season has just set in."

From the foregoing it will plainly be seen that I have dealt with facts which stood before the public eye and which the commonest streetboy knows to be the gospel truth, — facts, the salient points of which are found even in Mr. E. G. van Romondt's epistle itself, so for the life of one I am at a loss to understand what he is trying to contradict or prove *absolutely untrue.*

Why in regard to the other spring, which he says he gratuitously placed at the disposal of the public, I have learnt that this was at best but a mud-deposit which wanted big cleaning. The people or the Government would have attented to this, but even for this supply of water which might have been got from this cleaned out spring, Mr. E. G. van Romondt, exacted, I have heard from a reliable source, a remuneration from the Government, so incompatible with the latter's vieuws, that it could not be entertained. Of course he had the rigt to refuse water to the public, nay, to stop up his spring altogether, for it was his to do with as he liked; but the public thought that there was more or less some moral obligation on his part to have allowed them getting water there in their time of dire distress, especially when it was known that he had dissuaded ex-Gezaghebber Tijmstra from sinking a well along the public road in close juxtaposition to his spring, on the grounds that the [illegible] people could get all the [illegible] required from that spring [illegible] s Mr. Beauperthuy's con- [illegible] transaction goes, that's [illegible] f minor importance. As [illegible] tative of the heirs in [illegible], I suppose he must have been consulted. This much I know, however, that His Honour the Acting Gezaghebber did go out with the Revd. Pastor Hartendorff to interview Miss de Chalus on the sale of the piece of land in question; and it was through this Reverend gentleman's influence in the matter that the said Acting Gezaghebber was placed in the opportunity of obtaining the ground-plot whereon the well is sunk.

And when I stated this in the columns of your valuable paper I simply rendered unto Cæsar the things that where Cæsar's. It would have been the same to me if it had been a Rabbi or a Freethinker. Any initiative towards the alleviation of the wants of the people, ought to be recognized and applauded, no matter of this be taken by Jew or Gentile.

Is it because Mr. E. G. van Romondt refused water from his spring to the people at a time when man's humanity to man should have allowed him to continue, and the correspondent for the 'Amigoe' dared take it up in his article on the drought that a great sin has been committed against high Heaven?

I fail to see any ill-intent levelled at him. The incident was handled carefully and truthfully. The fact is we live in the limelight of the twentieth century, an epoch too democratic for public sentiment to be in any way boycotted or stifled. The dictum of Louis XIV L'état, c'est moi" has been long ago rolled back with the ages. To-day, freedom of thought is every man's inherent right.

Mr. E. G. van Roumondt knows this too well; and it surprises me that on this occasion he should have taken exception to the rule.

I have heard him from time to time advocate some very sublime conceptions of the love of humanity. Hence it is no small wonder to me and to everyone else that, when brought to the test, he should have turned a thirsty people from his gates at a crisis when his humanitarian principles alone should have led him to have left his well-springs unconditionally open to them. True charity is always based on sacrifice.

And now he has the conscience to brand the very slight allusion Ij made to it in my correspondence above translated as being fallacious and ill-intentioned. Such talk is a little too tall for me altogether and must topple over.

Thanking you, Mr. Editor, for the space allowed me for my defence,

I am, Sir,

Your Correspondent.

Berichten uit de Kolonie.

Aruba.

Wij ontvingen een zeer uitvoerig schrijven uit Aruba, waarin betreurd werd de opname van het Ingezonden stuk *Weer twee dokters op Aruba* in ons nummer van 14 dagen geleden.

In dit schrijven wordt Dr. HOPKINS hoogelijk geprezen voor zijn arbeid al den tijd, dat hij geheel alléén voor het geheele eiland stond, en dat terwijl wegens scorbut en andere ziekten er een buitengewoon groot aantal ziektegevallen op het eiland voorkwam, en zijn tegenwoordigheid telkens en overal tegelijk gevraagd werd.

Met grooten ijver en behulpzaamheid heeft Dr HOPKENS in die dagen zijn dienstwerk voor honderden meestal arme en behoeftige zieken gratis verricht, waarvoor hij zeker den dank en den lof van elken onpartijdigen beoordeelaar verdiend heeft.

De heer Engelbrecht.

Naar verluidt kan dezer dagen de heer ENGELBRECHT, de afgetreden Nederlandsche zaakgelastigde te Caracas, alhier verwacht worden op zijn doorreis naar Europa.

Hoog bezoek.

Naar wij vernemen, zal op Woensdag 9 Maart ons haven bezocht worden door een Engelsch Oorlogsschip, dat tot den volgenden Zaterdag hier zal blijven.

Autobussen.

Deze week werd door de onderneming der Auto-bussen bij gelegenheid der volle maan reeds op drie avonden een rit georganiseerd van af de Punda over Santa Rosa rondom het Schottegat met eindpunt de Waterkant van Otrabanda en daarna terug. Deze tocht vond veel belangstelling. Ook veel auto's namen aan dien rijtool deel.

Openbare Werken.

Met de *van Rensselaer*, die Woensdag morgen hier binnenkwam, is de directeur van Openb. Werken, de Heer PH. VAN DER BREGGEN met gezin van zijn verlof naar Nederland hier teruggekeerd.

Wij heeten den heer v.d. Breggen van harte welkom.

Daags te voren was de waarnemende directeur van O. W., de heer F. S. LANGEMEIJER en gezin met het *SS. Nickerie* wegens eindiging van zijn dienstverband naar Holland vertrokken.

Passage K. W. I. M-booten.

Volgens een advertentie in *de Surinamer* zijn de passage gelden met de K. W. I. M. booten van Suriname naar Amsterdam bepaald op 700 fl. 1ste kl.; 400 fl. 2e kl. en 550 fl. 3e klasse (Vrachtschip).

Alg. Nederl. Verbond.

In verband met de regeling der contributie verhooging is de laatste vergadering van de *Groep Antillen* van het A. N. V. getroffen, kan het zijn nut hebben te wijzen op de regeling, die door het Bestuur der *Groep Suriname* onlangs is voorgesteld.

Het Groepsbestuur aldaar stelt vóór, de *minimum* bijdrage voor *nieuwe*, dus in het vervolg toetredende leden te verhoogen van f 2 50 tot 5 fl.

Aan de *tegenwoordige* leden, voor wien een minimum bijdrage van f 5 niet te hoog is, wordt verzocht hun bijdrage *vrijwillig* eveneens op dit bedrag te brengen. Mocht dit niet geschieden, dan zou het Bestuur verplicht zijn ook voor de tegenwoordige leden de contributie te verdubbelen, daar de verhooging der contributie voor de "nieuwe" leden eerst in de toekomst de kas ten goede zal komen.

Ook trok het onze aandacht, dat de verplichte bijdrage van het Groepsbestuur aan de algemeene Kas voor Suriname tot nu toe maar f 0. 37½ per lid bedraagt, doch eerst nu tot 1 fl. verhoogd is.

Hetgeen heel wat minder is dan voor onze Groep vereischt wordt.

Britsche onderscheiding.

Volgens de *Haagsche Ort.* is de heer H. W. A. Deterding, directeur generaal van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum-Maatschappij, in den Engelschen adelstand verheven, wegens zijn verdiensten gedurende den oorlog.

Draadlooze St. Martin.

Tot op heden was er nog geen verbinding tot stand gekomen tusschen ons draadloos station in het *Riffort* en het nieuwe station van St. Martin, egens het Britsche rijk gedurende den oorlog.

Salarisverhooging.

In *De Surinamer* vonden wij het bericht, dat de tractementen van de Gouverneurs van Suriname en Curaçao onlangs verhoogd zijn resp. tot 40.000 en 27.000 gld Wij vonden dit bericht tot nu nergens bevestigd.

Vergissen wij ons niet, dan was het bedrag dezer salarissen tot nu toe resp. 27,000 en f 24.000. Zoodat, indien het bericht waar is, de verhooging voor Suriname buiten alle verhouding staat met die voor Curaçao. Dit bevreemdt te meer, daar onze haven zeker veel meer in de route van het wereldverkeer ligt dan Suriname, ons scheepvaartverkeer veel drukker, het bezoek van vreemde oorlogsschepen aan onze haven menigvuldiger is dan in Suriname.

Juist dat alles brengt onafscheidelijk met zich mede meer officieele bezoeken, partijen, recepties enz. die zeer groote uitgaven voor een gouverneur met zich mede brengen.

Cur. Petrol. Mij.

Met het SS. *van Rensselaer* is alhier Woensdag aangekomen de heer H. BIERMAN, nieuwbenoemd directeur van de *Curaçaosche Petroleum Mij* als opvolger van den heer CAMPER TITSINGH, die de volgende maand van hier zal vertrekken.

Wij heeten den heer H. Bierman van harte welkom,

Suriname.

De „Bauxiet-Maatschappij in Suriname heeft uit Amerika telegrafisch bericht gekregen haar bedrijf voorloopig te staken en alleen de zaken gaande te houden.

Als gevolg daarvan heeft al het werkvolk, 250 Javanen en Surinamers, en al het Amerikaansche personeel ontslag gekregen.

De opzet dezer maatschappij was reusachtig. Zij had eigen electrische instalatie, met den aanleg van een waterleiding en rioleering was reeds begonnen, een eigen draadloos station werd opgericht.

De Maatschappij had zelfs dr. Bonne, den vroegeren bacterioloog van het Gouvernement in dienst genomen.

Ook een Belgische Maatschappij de „Tropica" heeft haar voorbereidende werkzaamheden beëindigd en het is nog twijfelachtig of de definitieve exploitatie zal ter hand genomen worden.

Van den anderen kant zijn er toch ook weer meer gunstige vooruitzichten voor Suriname.

Zoo berichtte het Bestuur van de *Guyana Goud-Placer Mij*, dat de mijningenieur DR. F. W. VOIT in gezelschap van den directeur der Vennootschap naar Suriname is vertrokken, ten einde de onderzoekingen van den Heer Diesterweg naar de ijzerertsafzettingen van den Donderbariberg te voltooien en een nader onderzoek in te stellen naar het voorkomen van steenkolen, waarnaar volgens vroegere berichten wordt verwezen.

Voor het vertrek dezer beide heeren hadden zij een conferentie met de firma FRIEDRICH KRUPP A. G. te Essen.

Het ligt in de bedoeling om, indien, er behalve ijzerertsafzettingen een kolenbedding mocht worden gevonden, tot de oprichting van een hoogoven-bedrijf over te gaan.

Verder is aan Dr. Voit opgedragen om na te gaan of er ook petroleum kan worden aangetroffen, omdat de heer Diesterweg in zijn rapport uitdukkelijk zegt: „dat de krijtformatie in Suriname absoluut niet geheel is weggeverd, zooals dit tot dusverre steeds werd aangenomen, doch veeleer heden nog in de voorhanden ijzerrertsen aanwezig is."

Aan den Heer Dr. VOIT is opgedragen zoo spoedig mogelijk nadere gegevens te verstrekken.

Uit dit bericht blijkt, dat de mogelijkheid niet is uitgesloten dat er behalve goud en ijzererts, ook nog steenkolen en petroleum kan gevonden worden.

Zeepost.

Met 1 Maart a.s. wordt het tarief der *Zeepost* aanmerkelijk verhoogd.

Na dien datum bedraagt het tarief:
a voor brieven tot 20 gram 7½ cent. Voor elke 20 gram hooger 5 cts. méér.
b voor briefkaarten 5 cts.
c voor gedrukte stukken 1½ cts. per 50 gram.

Naar aanleiding hiervan zouden wil de vraag willen stellen of er reeds nieuwe postzegels van ½ en 1½ cts van Curaçao bestaan.

Want deze zullen onmisbaar zijn, wil men in overeenstemming met deze nieuwe postregeling zijn gedrukte stukken frankeeren.

Voor zoover wij weten, is er nog niets dien aangaande bekend gemaakt.

De bestrijding van de tuberculose.

Gemeld wordt, dat, dank zij de met geduld voortgezette wetenschappelijke proefnemingen van dr. Calmette, onderdirecteur van het instituut Pasteur, men voortaan kan zeggen dat da tuberculose bij de dieren overwonnen is, hetgeen voor de menscheid een schoone belofte in houdt. Een langdurige en overtuigende proef van 34 maanden is genomen in een stal, waarin bij vijf tuberculose koeien tien vaarzen werden geplaatst, van wie enkele wel, andere niet met de ziektewerende stof uit het laboratorium van dr. Calmette werden ingeënt. De niet ingeënte dieren bleken alle tuberculeus te zijn geworden, terwijl bij de wel-ingeënte, na den proeftijd van 34 maanden, geen enkel spoor van infectie gevonden werd. Men ziet hierin het bewijs, dat de inenting de vaarzen volkomen onvatbaar voor besmetting heeft gemaakt. De proeven zullen nu worden voortgezet op groote apen uit Fransch Guyana. Volgens Calmette begint de dageraad te gloren voor de bestrijding van de tuberculose bij den mensch en opent zich een veel belovend verschiet, dat misschien zal kunnen leiden naar de verwezenlijking van een lang gekoesterden, vurigen wensch.

Duitsche Onderwijzers.

Het Indische persbureau *Aneta* meldde den 15 Januari dat de Regeering voornemens was 200 Duitsche onderwijzers te engageeren ten behoeve van het onderwijs in Indië, na zesmaandsche vooropleiding in Holland en bestudeering der Nederlandsche taal. Desbetreffende adviezen zijn bij de schoolcommissies aangevraagd.

In de Oost-Indische pers is eenige opwinding onstaan door dit gerucht dat de regeering van plan was twee honderd Duitsche onderwijzers naar Ned. Oost Indië te zenden. Intusschen blijkt thans dat er van dit voornemen aan het departement van Kolonien niets bekend is. Men heeft het gerucht in Den Haag een paar maanden laten loopen en toen de kritiek loskwam, heeft men eindelijk de moeite genomen, het tegen te spreken, althans in zooverre, dat verklaard werd, dat over dit denkbeeld zelfs in beginsel geen beslissing is genomen. Het is maar eens opgeworpen in de commissie tot aanwijziging van naar Ned. Indië uit te zenden Europeesche onderwijzers met het oog op het groote tekort aan zoodanig leerkracht in Ned. Indië en de geringe aanvulling van Nederlandsche onderwijzers en het denkbeeld was ter overweging gegeven aan den Gouverneur Generaal, die er eenige rapporten over moest vragen. Aldus de tegenspraak, die officieel is.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de Januari aflevering 1921.

De middelen tot opheffing van Suriname uit zijn verval II door S. Muller van Voorst — De toekomst van verschillende cultures in Suriname I Rijst door Tj. Pyttersen. — Suriname's economische toekomst door A. Reyne. — Uit de pers: Is een degelijke Kolonisatie met Britsch-Indiers mogelijk? Leerplicht-opvatting bij Britsch-Indiers — Bibliographie.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de *Curaçaosche Handels Maatschappij* een reclame kalender van de *Lehigh Cement.*

— Ontvangen van de firma ELLIS & DANIA een blikje van de gerenommeerde Japanlak van de *Eerste Nijmeegsche Verffabriek.*

Kannibalisme op Haïti.

Ongeloofelijke berichten komen van het eiland Haïti, die echter van verschillende zijden bevestigd worden.

Drie Amerikaansche marinesoldaten en een groot aantal inboorlingen, vrouwen en kinderen, zijn het slachtoffer geworden van menscheneters op Haïti. Dit blijkt uit een officieel verslag, dat bij het Departement van marine te Washington ingekomen is.

Het schijnt dat zekere Haïtianen kannibalen zijn, omdat hun godsdienst hen dat voorschrijft Zoo werd een priester van dezen zonderlingen godsdienst aangehouden en ter dood veroordeeld door een Amerikaansche rechtbank, omdat hij enkele baby's opgegeten had. Doch het volk van Haïti protesteerde met het motief, dat die rechtbank geen rechtsmacht bezat, daar zij enkel eigen menschen opatef. De priester werd in vrijheid gesteld.

— Een ander bericht via Washington uit Port au Prince meldt dat de president van Haïti, Dartiguenave geweigerd heeft een zekere Cadus Bellgarde te veroordeelen, die beschuldigd was een meisje gedood en geslachtofferd te hebben bij een heidensche plechtigheid, genoemd *Vodo* en het vleesch gegeten te hebben.

Het gerechtshof der Amerikaansche marine had voldoende bewijzen van schuld tegen hem, maar kon het vonnis niet uitspreken, omdat de zaak niet aan zijn rechtsmacht onderworpen was. De president Dartiguenave was het daarmede volkomen eens, doch wilde zelf evenmin rechtsingang tegen Bellgarde verleenen, omdat hij van meening is, dat de rechters van Haïti hem toch niet kunnen veroordeelen.

Buitenland.

Duitschland en Frankrijk.

De nuchtere waarheid is, dat Duitschland op het oogenblik meer schulddan bezit heeft.

Vóór den oorlog werd de in geld uitgedrukte waarde van al het Duitsche bezit op 360 milliard Mark geschat. Thans bedraagt de Duitsche staatsschuld reeds 400 millard, afgezien van de verplichtingen aan de Entente Die verplichtingen zouden volgens de nieuwste inlichtingen worden geraamd op 267 milliard gouden Marken, ongeveer gelijkstaande met 3200 milliard marken tegenwoordige koers, zoodat alle Duitsche verplichtingen te zamen 4 billioen mark volgens den huidigen koers zouden beloopen. Daarbij zijn dan echter nog niet inbegrepen de stedelijke schulden, die zeker ook nog verscheidene honderden milliarden bedragen. Herleid in marken naar de waarde van vóór den oorlog, overtreft de Duitsche schuld ongeveer met 40 milliard het Duitsche bezit.

Daarmede is de financieele toestand van Duitschland echter nog lang niet naar waarheid geschetst.

Op de eerste plaats is een aanzienlijk deel van het Duitsche bezit van vóór den oorlog door verlies van belangrijke landstreken verloren gegaan. Elzas Lotharingen en Posen vertegenwoordigden een bezit van verscheidene honderden milliarden volgens den huidigen koers. Ook Sleeswijk-Holstein, de Danziger corridor en Eupen en Malmedy tellen mede.

Ten tweede zijn vele Duitsche kapitalen over de Duitsche grenzen in veiligheid gebracht. Ook deze waarde mag veilig op honderden millioenen Marken, naar den tegenwoordigen koers, worden geschat.

Op de derde plaats wordt de Duitsche staatschuld steeds grooter tengevolge van de reusachtige tekorten der spoorwegen, posterijen en telegrafie. Van loonsverlaging, het eenige middel waardoor de begrooting sluitend zou kunnen worden gemaakt, kan geen sprake zijn, omdat de salarissen en loonen in de staatsbedrijven reeds zóó bescheiden zijn, dat, gezien de weinige koopwaarde van den Mark, de betrokkenen toch reeds in behoeftige levensomstandigheden verkeeren en loonsverlaging zeker tot stakingen zou leiden, wat de toestand nog slechts verergeren zou.

Indien nu ook nog het Opper-Silezische industriegebied voor Duitschland moest verloren gaan, zou de toestand, die toch al hopeloos is, totaal onhoudbaar worden

Dit is de zijde van het vraagstuk van Duitschen kant bezien.

Van Fransche zijde bekeken, ziet het er al even onoplosbaar uit. De Fransche begrooting bedraagt 44 milliard, waarvan slechts even 20 milliard door eigen inkomsten zijn gedekt. Volgens de laatste opgave van het ministerie voor de bevrijde gebieden werden daar 304,191 huizen of gebouwen vernield en 290,425 beschadigd en de voorzitter der Commissie van herstel, de heer Dubois, schat de waarde dezer gebouwen op 22½ milliard francs (1 franc is 4½ mark naar den huidigen koers) De opgave stemt vrijwel overeen met die van den Franschen architect Deloire, die zelfs tot 25 milliard francs kwam. Maar dit is nog slechts 'n begin. Want om 't herstel te kunnen beginnen, moeten eerst de puinhoopen worden opgeruimd.

Er zijn weinig menschen, die zich een denkbeeld kunnen vormen wat dit beteekent. Volgens een matige schatting is de inhoud dezer weg te ruimen puinhoopen 145 millioen Kubieke voet! De opruiming daarvan zou nog eens 'n kleine 19 milliard francs eischen.

Behalve gebouwen is ook bouwgrond op groote schaal verwoest. De rijke vlakten van Picardië en Santerre (afkomstig van *Sana terra* dus vruchtbaren grond aanduidend) en de wijngaarden rondom Reims hebben enorme schade geleden. Deze wordt op 3,800,000 fr. geschat Dan komen daar nog bij de verloren veestapel, paarden, pluimvee, enz.

Frankrijk is onmogelijk in staat dit alles zelf weer te herstellen en dan bovendien nog de renten voor zijne leeningen, de oorlogspensioenen enz. enz. op te brengen. Bourgeois heeft het *terecht* gezegd: als Frankrijk geen behoorlijke schadeloosstelling van Duitschland krijgt, opent zich een financieelen afgrond. Dan zou één begrootingsjaar een tekort opleveren van pl. m. 24 milliard!

Is het te verwonderen, dat zelfs de gematigd heetende Briand, steeds uitgaande van de Fransche thesis dat Frankrijk den oorlog niet gewild heeft, in de Kamer uitriep: „Als er een van ons tweeën bankroet moet gaan, zou het hoogst onrechtvaardig wezen, als het Duitschland niet was."

Maar als Duitschland bankroet gaat, krijgen noch Frankrijk, noch een der andere geallieerden hun vorderingen betaald, terwijl het ze evenmin kan betalen zonder bankroet te gaan.

Dat is de Gordiaansche knoop van het Verdrag van Versailles.

Zooals men weet, hakte Alexander de Groote den Gordiaanschen knoop door.

Nog altijd lijkt mij de kans groot, dat ook deze moderne knoop wel zal moeten worden doorgehakt.

Velen hebben gemeend, dat Frankrijk inderdaad deze oplossing nastreefde. Briand heeft het in de Kamer ten sterkste ontkend; en het algemeene applaus, dat op die ontkenning volgde, bewijst wel hoezeer de meerderheid werkelijk afkeerig is van een nieuw beroep op geweld. Alleen de groep van Daudet c.s. wenscht een afrekening met het zwaard.

Maar als Briand's politiek er in slaagt het Duitsche volk zóó de duimschroeven aan te zetten, dat het over de geheele linie tientallen van jaren in ontbering, armoe en harden arbeid zou moeten leven, zou het beroep op dat zwaard wel eens van die zijde kunnen volgen.

Nog altijd zijn de bewegingen der Sovjetagenten te Berlijn verdacht, nog altijd is de neiging, in Pruisen vooral, sterk om met Rusland vereenigd, uitkomst te zoeken uit de ellende, welke de Versailler vrede bracht. Het bewustzijn: een menschengeslacht lang onder zware beproevingen te moeten leven, zou wel eens die moreele draagkracht van het Duitsche volk te boven kunnen gaan.

Een millioen katholieke vrouwen.

De *News Service* van Washington bericht, dat de groote actie sedert een half jaar in de Ver. Staten ontwikkeld tot organisatie der katholieke vrouwen, een millioen leden heeft opgeleverd.

Bovenaan staat het diocees Pittsburg in de Staat Philadelphia, waar honderd vrouwenvereenigingen zijn gesticht; alleen in November 27.

De nieuwe tijd.

Aan de receptie te Parijs op 27 Januari op het Elysée van de vreemde staatslieden en gezanten was ook de aartsbisschop van Parijs, kardinaal Dubois met zijn wijbisschp tegenwoordig. Voor 't eerst sedert 15 jaar.

Klinkende cijfers.

De *„Daily News"* geeft cijfers over de kosten van de verschillende bezettingslegers aan den Rijn in Duitschland sedert den wapenstilstand.

Het Britsche leger heeft gekost 52.000.000 p. st., het Amerikaansche 263.000.000 dollar; het Fransche 2000 millioen fr.; het Italiaansche 15.000.000 lire; het Belgische 315.000.000 francs. Als men deze bedragen in marken moet omzetten komt men tot schrikbarende cijfers. Duitschland heeft niet minder dan 2351 millioen moeten betalen, iets minder dan 10.000 000 p. st. en de rest van de schuld hoopt zich op en moet nog bij dit ontzaglijke bedrag worden geteld.

Moderne liefdadigheid.

In het Commodore-hotel te New-York heeft op Kerstavond een diner plaats gehad, waarbij duizend dames en heeren aanzaten, terwijl elk couvert duizend dollar kostte. De totale ontvangsten waren bestemd voor het 35-millioendollar fonds, dat door Hoover gesticht is om de hongerlijdende kinderen van Europa te hulp te komen.

Het diner was niettegenstaande de dure prijzen zeer eenvoudig en was geheel gelijk aan dat, hetwelk het fonds aan de kinderen in de getroffen streken zal geven: een schotel rijst en een kop chocolade.

Hoover verklaarde, dat door de inkomsten van dien avond, het fonds nu reeds meer dan twee millioen dollar bezit.

De Paus en de noodlijdenden.

De Pauselijke staatssecretaris heeft het gezamelijke bedrag der gelden gepubliceerd door den H. Vader sedert December van het jaar 1919 voor de arme door den oorlog getroffen kinderen ontvangen. Het is geklommen tot de respectabele som van 15,292,461 lire. Behalve dit geld werd den Paus nog een menigte levensmiddelen, medicijnen en kleederen aangeboden.

Amerika offerde meer dan 5 millioen, Spanje ruim drie, Ierland twee en Italië één millioen drie honderd duizend lire.

Van dit geld werd ruim vier millioen in Duitschland besteed, drie en een half millioen in Oostenrijk, ruim twee millioen voor Polen, een millioen voor Tsecho-Slowakië, enz.

De H. Vader gaf ongeveer 17 millioen voor de noodlijdende kinderen uit.

Het Katholicisme in de V. S.

Volgens de *Catholic Times* tel[illegible] Vereenigde Staten, (waar 100 [illegible] geleden nog slechts 1 bisscho[illegible] priesters en 40.000 katholieke[illegible] ren,) nu 2 kardinalen, 13 [illegible] bisschoppen, 88 bisschoppen, 1[illegible] priesters en meer dan 23 mi[illegible] katholieken. Jaarlijks telt de k[illegible] lieke kerk in de V. S. rond 4[illegible] bekeerlingen.

Een geneesmiddel.

Volgens een bericht in het [illegible] gische blad *l'Intransigeant,* [illegible] de Engelsche luitenant-kolone[illegible] onard Rogers, professor der [illegible] thologie aan de medische facult[illegible] Calcutta, die in Engeland za[illegible] rugkomen na een verblijf van [illegible] en twintig jaar in Indië, bij e[illegible] tervieuw verklaard, dat hij ee[illegible] handeling ontdekt heeft, welk[illegible] melaatscheid-bacil vernietigt. Hij voegde er bij, dat binnen korte[illegible] de permanente genezing van me[illegible] schen mogelijk zou zijn.

Het beste zal zijn de verw[illegible] tingen niet al te hoog te spa[illegible]. Zoo dikwijls reeds werden d[illegible] lijke berichten gelanceerd. Maar van een gunstigen uitslag [illegible] nimmer iets vernomen.

Bekendmaking

De aandacht van belang[illegible] benden wordt hierbij geves[illegible] op het gewijzigd art. 81 van de Algemeene Politiekeur 1917 (P. B. no. 11), waarbij bepaald is, dat met een motorrijtuig over de openbare wegen in het stadsdistrict met geen grootere snelheid dan van *12 K. M. per uur* en in de overige districten met geen grootere snelheid dan van *25 K. M. per uur* mag worden gereden.

Curaçao, den 21n Februari 1921.

De Procureur-generaal,

1—3 J. B. GORSIRA.

Dankbetuiging

De ondergeteekende, diep getroffen door de talrijke hartelijke bewijzen van deelneming, ontvangen uit Curaçao bij gelegenheid van het overlijden van haar onvergetelijken echtgenoot

Dr. J. H. M. Ellis

en niet in staat zijnde ieder afzonderlijk te beantwoorden, betuigt langs dezen weg, mede namens haar zoon, haar diepgevoelden dank.

Mevr. DE WED. J. H M. ELLIS—BOOMGAART.

Niimegen, Januari 1921. 2—2